

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»
№1 від 27.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 1 від 27.01.2025

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації**

за темою

«Універсальний дизайн навчання англійської мови»

«Universal Design for Learning English»

Укладачі: Дегтярьова Г. А., завідувач кафедри методики навчання мов і літератури, д. пед. н.

Цільова група: учителі/викладачі англійської мови, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри методики навчання мов і літератури
№ 1 від 16.01.2025

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана.

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. №1225 «Про затвердження професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти"»

та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

МЕТА: професійний розвиток учителів/викладачів англійської мови стосовно застосування універсального дизайну навчання англійської мови в умовах запровадження ідей НУШ і нового Державного стандарту базової середньої освіти.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року № 1225, у межах професійної діяльності або галузі знань
 - А2. предметно-методичної компетентності;
 - А3. інформаційно-цифрової компетентності;
 - Г3. оцінювально-аналітичної компетентності.
2. Розширити знання та практичні вміння вчителів/викладачів англійської мови щодо застосування універсального дизайну навчання англійської мови для підвищення якості освітнього процесу.
3. Удосконалити вміння вчителів/викладачів англійської мови щодо здійснення самоаналізу й самооцінки власного досвіду, удосконалення фахової майстерності, підготовки до розв'язання професійних завдань під час вивчення курсу англійської мови.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов закладів загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа» «Навчання іноземної мови у новому контексті», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 р. № 567, та Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 р. № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».

Актуальність освітньої програми полягає в необхідності підготовки вчителів/викладачів англійської мови до роботи за новим стандартом у контексті вимог законодавства та на виконання заходів державної політики у

сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», а також необхідністю формування готовності вчителів ЗЗСО до реалізації стратегічних завдань розвитку шкільної освіти, національної системи освіти XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір та переформатуванням традиційних підходів до навчання.

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації за темою «Універсальний дизайн навчання англійської мови» розроблено з урахуванням положень: Закону України «Про освіту» (2017, зі змінами), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020, зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (21.08.2019 № 800, зі змінами), Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року» (14.12.2016 № 988-р), Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225), Модельних навчальних програм для 5-9 класів Нової української школи.

Обсяг: 60 годин (2 кредити).

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою

Освітня програма покликана формувати професійні компетентності вчителів/викладачів англійської мови, поєднує теоретичний та практичний підходи до розвитку професійної компетентності педагогів щодо використання освітніх ноу-хау під час організації вивчення зарубіжної літератури, що ґрунтується на новітніх наукових результатах і засадах науково обґрунтованої освітньої практики в галузі педагогіки. Вона є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з англійської мови.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонуваній освітньою програмою зміст із метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх у розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Заняття практико орієнтовані, передбачають різні види роботи: індивідуальну, групову, фронтальну з використанням різноманітних цифрових сервісів (робота з онлайн-дошками Padlet, Lino, онлайн-презентаціями, створення завдань за допомогою AI, цифрових сервісів LearningApps, Wordwall, Mentimeter, Canva тощо, що сприяє набуттю педагогами не лише професійних, а й соціальних навичок (робота в команді, вміння дослухатися до думок колег).

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, персональні комп'ютери, сучасне програмне забезпечення, інтерактивна дошка, доступ до мережі «Інтернет» для використання сучасних цифрових сервісів і ресурсів, фліпчарт, навчальні матеріали, маркери.

- для дистанційного навчання: комп'ютерна техніка та програмне забезпечення для проведення онлайн-занять, доступ до швидкісного інтернету, сайт дистанційної освіти Харківської академії неперервної освіти, навчальні матеріали.

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- особливостей іншомовної освіти, визначених Державним стандартом базової середньої освіти;
- теоретико-методологічного і загально педагогічного контексту компетентнісної освіти;
- методик і технологій моделювання змісту навчання англійської мови;
- вимог до обов'язкових результатів навчання учнів англійської мови і рівнів сформованості їхніх компетентностей;
- розвитку психологічної стійкості.

Уміння:

- організовувати освітній процес в умовах дистанційного навчання, орієнтований на розвиток іншомовної компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, Державного стандарту повної загальної освіти та на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти в умовах розбудови Нової української школи;
- сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях;
- застосовувати принципи універсального дизайну навчання для планування дистанційного уроку англійської мови;
- спрямовувати навчальні заняття на формуванні у здобувачів освіти ключових компетентностей та суспільних цінностей;
- формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації;
- добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання англійської мови, виховання і розвитку учнів в умовах розбудови Нової української школи;
- добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів;
- бачити можливості поступового, з наростанням обсягу й складності, навчального матеріалу, наближення школярів до здобуття загальних і конкретних навчальних результатів, передбачених Державним стандартом базової середньої освіти і Державним стандартом повної загальної освіти та прописаних у них орієнтирів для оцінювання;
- застосовувати в педагогічній діяльності стратегії формувального оцінювання;

- організовувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів.
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів, розвивати психологічну стійкість/резильєнтність;
- організовувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання у здобувачів освіти ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання;
- професійна мобільність та гнучкість.

Компетентності:

- **A2 предметно-методична** (здатність добирати сучасні та ефективні методики і технології навчання виховання й розвитку школярів, зокрема планувати дистанційний урок англійської мови відповідно до принципів універсального дизайну навчання та таким чином, щоб надолужити освітні втрати з англійської мови; долати проблеми організації дистанційного уроку англійської мови в початковій школі; забезпечувати розвиток сприймання на слух, усної взаємодії, зорового сприймання та письмового продукування на дистанційних уроках англійської мови; спрямовувати діяльність учнів на формування наскрізного вміння «читати з розумінням»; готувати учнів до проходження НМТ з англійської мови в умовах дистанційного навчання; формувати в учнів стійкий інтерес до вивчення англійської мови);
- **A3 інформаційно-цифрова** (здатність використовувати цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси для навчання здобувачів освіти англійської мови, зокрема для розвитку навичок аудіювання та вимови в умовах дистанційного навчання, а також при підготовці до уроків англійської мови створювати мультимедійний контент);
- **ГЗ оцінювально-аналітична** (здатність здійснювати оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з англійської мови за групами результатів, зокрема, використовуючи онлайн-інструменти для оцінювання).

КУРИКУЛУМ
курсів підвищення кваліфікації
для вчителів/викладачів англійської мови
за темою
«Універсальний дизайн навчання англійської мови»

№ з/п	Назва модуля	К-сть год / кредитів
1.	Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	6
2.	Концептуальні засади оновлення сучасного уроку	18
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	12
4.	Оцінювання навчальних досягнень учнів	6
5.	Використання цифрових інструментів в професійній діяльності вчителя англійської мови	6
6.	Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу	8
7.	Діагностико-аналітичний	4
	Разом год / кредитів	60 / 2

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
для вчителів/викладачів англійської мови
за темою
«Універсальний дизайн навчання англійської мови»

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1.	Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності		
1.1	Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти України в умовах реформування та воєнного стану	Г2.1, Д1.3	2
1.2	Безпечне освітнє середовище в умовах дистанційного навчання	Б2.2, В2.1, В2.2, В2.3, Г2.1	2
1.3	Ключова компетентність «вільне володіння державною мовою» як засіб ефективної міжособистісної комунікації	А1.1, А1.3, А1.4	2
	<i>Усього годин за модулем</i>		6
2.	Модуль 2. Концептуальні засади оновлення сучасного уроку		
2.1	Дистанційне навчання англійської мови: засоби та інструменти	А1.3., А2.4, А3.2, А3.3	2
2.2	Універсальний дизайн навчання та його принципи	А1.3, А2.2, А2.4, Г1.1, Г1.2	2
2.3	Планування уроку відповідно до принципів універсального дизайну навчання	А1.3, А2.2, А2.4, Г1.1, Г1.2	2

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
2.4	Трансформація уроку англійської мови в умовах дистанційного навчання	A2.1, A2.4, A3.2, A3.3	2
2.5	Супервізія як інструмент підвищення якості уроку	A1.3, A2.2, A2.4	2
2.6	Дизайн уроку: створення ефективних і захоплюючих навчальних занять	A2.1, A2.4, A3.2, A3.3, Г1.2, Г2.1, Г2.2	2
2.7	Як спланувати дистанційний урок, щоб надолужити освітні втрати з англійської мови	A2.1, A2.4, A3.2, A3.3, Г1.2, Г2.1, Г2.2	2
2.8	Дистанційний урок англійської мови у початковій школі: проблеми та шляхи розв'язання	A2.1, A2.4, A3.2, A3.3	2
2.9	Дистанційний урок у початковій школі: ефективні методи та прийоми навчання англійської мови	A2.1, A2.4, A3.2, A3.3	2
Усього годин за модулем			18
3.	Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу		
3.1	Дистанційний урок англійської мови в базовій та старшій школі: ефективні методи і прийоми розвитку зорового сприймання та письмового продукування	A1.3, A2.1, A2.4, Г2.2	2
3.2	Особливості розвитку сприймання на слух та усної взаємодії на дистанційних уроках англійської мови в базовій та старшій школі	A1.3, A2.1, A2.4, Г2.2	2
3.3	Гейміфікація на уроках англійської мови: прийоми та підходи	A1.3, A2.2, A2.4,	2
3.4	Як налаштувати учнів на активне вивчення англійської мови: практичні поради	A1.3, A2.2, A2.4, A2.5	2
3.5	Особливості підготовки школярів до проходження НМТ з англійської мови в умовах дистанційного навчання	A1.3, A2.2, A2.4, A2.6, Г3.1, Г3.2, Г3.3	2
3.6	Спрямованість контенту підручників англійської мови на формування наскрізного вміння «читати з розумінням»	A1.3, A2.2, A2.4, A2.5	2
Усього годин за модулем			12
4.	Модуль 4. Оцінювання навчальних досягнень учнів		
4.1	Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти ЗЗСО з англійської мови	Г3.1, Г3.2, Г3.3	2
4.2	Інструментарій здійснення оцінювання навчальних досягнень учнів з англійської мови в умовах дистанційного навчання	A3.3, Г3.1, Г3.2, Г3.3	2
4.3	Особливості фіксування результатів навчальних досягнень учнів з англійської мови. Групи результатів	Г3.1, Г3.2, Г3.3	2
Усього годин за модулем			6

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
5.	Модуль 5. Використання цифрових інструментів в професійній діяльності вчителя англійської мови		
5.1	Використання онлайн-сервісів і технологій для організації дистанційного навчання	A3.2, A3.3	2
5.2	Використання ІІІ у підготовці до уроків англійської мови	A3.2, A3.3	2
5.3	Цифрові ресурси для розвитку аудіювання та вимови на уроках англійської мови	A3.2, A3.3	2
Усього годин за модулем			6
6.	МОДУЛЬ 6. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу		
6.1	Психологічні травмування внаслідок війни: як спілкуватися, навчати, підтримувати учнів	B1.1, B1.2, B2.2, B2.4	2
6.2	Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу в умовах сьогодення	B1.1, B1.2, B2.2, B2.4	2
6.3	Тайм-менеджмент сучасного вчителя та учня як інструмент для керування часом	B1.2, B1.32, B2.2, B2.4	2
6.4	Урахування специфіки психологічних труднощів учнів з ООП в освітньому процесі	B3.3, B1.1, B1.2, B1.3	2
Усього годин за модулем			8
7.	Модуль 7. Організаційно-підсумковий		
7.1	Настановне заняття. Вхідне опитування		2
7.2	Конференція з обміну досвідом. Підсумкове тестування		2
Усього годин за модулем			4
Разом годин / кредитів за освітньою програмою			60 / 2

Рекомендовані джерела

1. 10 найкращих інструментів штучного інтелекту для вчителів для покращення освіти у 2024 році URL: <https://undetactable.ai/blog/uk/ai-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2/>
2. 7 освітніх трендів 2024 року. URL: https://znayshov.com/News/Details/7_osvitnikh_trendiv_2024_roku#google_vignette
3. Anderson, L.W. & Krathwohl, D.R. (Eds) (2000). A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. New York: Longman.
4. CEDOS, savED (2023), War & Education. How a year of the full-scale invasion affected Ukrainian schools, https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/eng-saved_overview-report-2022-web.pdf.

5. Education: Impact of the War in Ukraine (May 2022). <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099945306202211104/pdf/P1775870809f1d04d0844c0e7042abf0eb5.pdf>.
6. Effective feedback: The key to successful assessment for learning. Oxford: Oxford University Press. URL: www.oup.com/elt/expert.
7. Global Skills – Create Empowered 21st Century Learners. URL: <https://oupeltglobalblog.com/2019/11/04/empowered-21stcentury-learners>
8. How Ukraine should overcome educational losses. <https://zn.ua/eng/how-ukraine-should-overcome-educational-losses.html>.
9. <http://osvita.ua/> – сайт Освіта.ua
10. <http://ukrplib.com> – електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література)
11. <http://www.4uth.gov.ua> – Державна бібліотека України для юнацтва.
12. <https://blog.listenwise.com/2017/02/7-guidelines-teaching-listening/>
13. <https://busyteacher.org/10274-what-every-speaking-teacher-needs-to-know.html>
14. <https://busyteacher.org/14471-esl-vocabulary-review-8-killer-online-resources.html>
15. <https://busyteacher.org/search.html?q=teaching+reading>
16. <https://busyteacher.org/search.html?q=teaching+speaking>
17. <https://busyteacher.org/search.html?q=teaching+writing>
18. <https://dictionary.cambridge.org/grammar/british-grammar/discourse-markers-so-right-okay>
19. <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/> – сайт КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
20. <https://e-learning.theewc.org> – платформа Європейського центру ім. Вергеланда. Програма «Демократична школа»
21. <https://ihworld.com/ih-journal/issues/issue-42/five-fun-ways-to-teach-listening-to-yl-effectively/>
22. <https://medialiteracy.org.ua/> – Портал медіаграмотності
23. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України
24. <https://nus.org.ua/> – сайт «Нова українська школа»
25. <https://nus.org.ua/2018/08/14/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>
26. <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/542>
27. <https://osvita.diia.gov.ua/catalog/topic/artificial-intelligence>
28. <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/> – Тулбокс уроків медіаграмотності з прикладами уроків, кейсами, вправами і завданнями в рамках навчальних дисциплін
29. <https://top-ai.com.ua/test-servisiv-shi/>
30. <https://vseosvita.ua/library/efektyvni-metody-i-priomy-roboty-na-urokakh-an>

hliiskoi-movy-v-pochatkovykh-klasakh-pid-chas-dystantsiinoho-navchannia-900360.html

31. <https://www.cast.org/>

32. <https://www.englishcentral.com/>

33. <https://www.englishclub.com/efl/tefl/pronunciation/minimal-pairs-games/>

34. https://www.facebook.com/groups/modernteachers/learning_content -

Спільнота сучасних учителів створено для вдосконалення вчительської практики, обміну досвідом, розвитку цифрової компетентності та поширення універсального дизайну навчання серед вчителів України, створена UNESCO за підтримки МОН та Google.org.

35. <https://www.facebook.com/nus.org.ua/> – Фейсбук сайту «Нова українська школа»

36. <https://www.facebook.com/osvita.ua> – Фейсбук сайту Освіта.ua

37. <https://www.facebook.com/UAMON/> – Фейсбук сторінка МОН

38. <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-pronunciation-lessons-plans/>

39. <https://www.readinghorizons.com/reading-strategies/teaching/>

40. <https://www.readnaturally.com/research/5-components-of-reading/comprehension>

41. <https://www.teachingenglish.org.uk/teaching-reading-writing>

42. <https://www.teflhongkong.com/blog/teaching-speaking/>

43. <https://www.time4learning.com/teaching-writing.shtml>

44. <https://www.twinkl.co.uk/blog/teaching-writing>

45. <https://www.youtube.com/live/GAZJ9hG3B78?si=d0zMoYzdbMOgKN5F>

46. <https://www.youtube.com/live/q0Di1XtErBM?si=T3M2XCkx4-5N4lzu>

47. Huawei Predicts 10 Megatrends for 2025. URL: <https://www.huawei.com/en/news/2019/8/huawei-predicts-10-megatrends-2025>.

48. John Hughes (2014). Critical Thinking in the Language Classroom. ELI Publishing.

49. John Hughes; Paul Dummett (2020). Critical Thinking in ELT: A Working Model for the Classroom. National Geographic Learning.

50. Lee, J. (2000). Tasks and Communicating in Language Classrooms. New York: McGraw-Hill.

51. Macmillan Life Skills Resources. URL: <https://www.macmillanenglish.com/ua/blog-resources>

52. OECD (2023), "Recovering lost learning opportunities in Ukraine: Key education policy strategies", OECD Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c10085eb-en>.

53. Richards, Jack C. (2006) Communicative Language Teaching Today. New York: Cambridge University Press.

54. Richards, Jack C., and Theodore Rodgers (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. Second Edition. New York: Cambridge University Press.

55. STEM-освіта. Електронний ресурс: <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/>

56. The Cambridge Life Competencies Framework. URL:

- <https://www.cambridge.org/gb/cambridgeenglish/better-learning-insights/cambridge-competenciesframework>
57. UNESCO list of distance learning solutions – tools and resources. URL: <https://tinyurl.com/v8cezml>.
58. Willis, Jane (1996). A Framework for Task-Based Learning. Harlow: Longman.
59. Баррі Пітер. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. Київ. Смолоскіп. 2009.
60. Белей Лесь Українська мова на початку XXI ст.: Параметризація соціально-лінгвістичних змін / Лесь Белей. – К.: Люта справа, 2019. – 208 с.
61. Бондарчук О.В. Як зробити свій урок класним та бути популярним учителем: посіб. для вчителя / О.В. Бондарчук. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. – 42 с.
62. Вебінар: Як і для чого використовувати штучний інтелект на уроках літератури. URL: <https://naurok.com.ua/webinar/yak-i-dlya-chogo-vikoristovuvati-shtuchniy-intelekt-na-urokah-literaturi>
63. Використання штучного інтелекту в мовно-літературній освітній галузі URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sC9boeNdE3A>
64. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
65. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми. Науково-методичний журнал. – Випуск №1 (17). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 228 с.
66. Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту в Україні URL: https://cms.thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/Дорожня_карта_з_регулювання_ШІ_в_Україні_compressed.pdf
67. Єршова Л. М. Мовний патріотизм у змісті українського виховного ідеалу / Л. М. Єршова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – № 69. – С. 79-83.
68. Закон України «Про освіту». URL: www.mon.gov.ua
69. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX (зі змінами). URL: www.mon.gov.ua
70. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / Тім Лорман, Джоан Деппелер, Девід Харві; пер. з англ. – К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/37/>
71. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>
72. Інтеграція штучного інтелекту у мовно-літературну освітню галузь URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZqImwwEx1Fw>
73. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471

74. Коваль О. Яку роботу вчителя може виконати ChatGPT: робимо ШІ своїм асистентом URL: <https://osvitoria.media/experience/yaku-robotu-vchytelya-mozhe-vykonaty-chatgpt-r-obymo-shi-svoyim-asystentom/>
75. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>.
76. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджена Постановою Міністерства освіти і науки України 20 грудня 2000 р.). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.
77. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text>
78. Курс «Цифровий учитель», розміщений на сайті української студії онлайн-освіти EdEra.
79. Локшина, О. та ін. (2022). Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти: оглядове видання. НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України. Київ: Педагогічна думка: <https://undip.org.ua/library/osvita-v-realiiakh-viyny-oriientyry-mizhnarodnoi-spilnoty-ohliadove-vydannia/>.
80. Методичний путівник Нової української школи: мовно-літературна освітня галузь: збірник науково-практичних матеріалів / Т. Байдаченко, С. Гарна, О. Головіна, Т. Попова, І. Ціко, І. Шингоф, В. Щербатюк та ін. ; за заг. ред. І. Ціка. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. – 215 с.
81. Міністерство освіти і науки України. (09.05.2022). МОН презентувало проєктні пропозиції для вирішення нагальних проблем української освіти у воєнний та післявоєнний періоди. <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-prezentovalo-proyektnei-propoziciyi-dlya-virishenny-a-nagalni-h-problem-ukrayinskoyi-osviti-u-voyennij-ta-pislyavoyennij-periodi>.
82. Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів ЗСО (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л.) – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/197vT9KTM6SRSci04yqZY544t8LnIPnUI/view>.
83. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів ЗСО (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.) – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1Lvr1Juvpo3CMswCPPtWQozxXDQpq_yH-/view.
84. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів ЗСО (авт. Зимомря І.М., Мойсюк В.А, Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.) – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1QtBRLiTcnKDCcA5JDu0CBL8crUo0DbNv/view>
85. Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності / Харків нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад. : Грущенко С. І. ; вступ. ст. та бібліограф. ред. Неудачиної Т. І.; відп. ред. Коробкіна О. Г. – Харків, ХНПУ,

2019. – 40 с.

86. Назаренко, Ю. (2022). Освітні втрати: підходи до вимірювання та компенсації. https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/zapyska_osvitni-vtraty.pdf.
87. Найбільша мапа III-інструментів для освітян: обираємо «другого пілота» для щоденної роботи. URL: https://osvitoria.media/experience/najbilsha-mapa-shi-instrumentiv-dlya-osvityan-ob-urayemo-drugogo-pilota-dlya-shhodennoyi-roboty/?fbclid=IwAR3htcVbVkoUjWM B9a7MUyvgKE8NeutmET4aWb7WXWPHkDK-wqlZjfFmrcg_aem_AW6XV1FTnZ 1yEpalHvbqrn2wgg3aVUu6LDBapvGdnF7wuTd074zQXP01xPt0ajXWtD_bPUbe-o RKD91ow4fwOuPW
88. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – 2017. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
89. Нова українська школа: poradnik dlya vchytel'ya / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
90. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів: навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній; відп за вип. В. М. Салтишева. – Рівне: РОІППО – 2022. – 168 с.
91. Нові освітні тренди, які можуть підвищити інтерес та включеність учнів у навчальний процес. URL: https://znayshov.com/News/Details/novi_osvitni_trendy_Yaki_mozhut_pidvyshchyty_interes_ta_vkliuchenist_uchniv_u_navchalnyi_protsets
92. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>.
93. Освіта під час війни. Презентація результатів дослідження (19 квітня 2023). Державна служба якості освіти. <https://sqe.gov.ua/diyalnist/monitoringovi-doslidzhennya/opituvannya-doslidzhennya-vivchennya-za-2023/>.
94. Освітній омбудсмен України. (6 жовтня 2022). Як освітні втрати вплинуть на економіку України. <https://eo.gov.ua/yak-osvitni-vtraty-vplynut-na-ekonomiku-ukrainy/2022/06/10/>.
95. Освітній серіал «Штучний інтелект» URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/artificial-intelligence>
96. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Наказ МОН України «Деякі питання організації дистанційного навчання» №1115 від 20.09.2020.
97. Постанова Кабінету Міністрів України «Національна рамка кваліфікацій від 03.11.2011 року № 1341 (зі змінами).
98. Постанова Кабінету Міністрів України про «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 року № 800 (зі змінами 27.12.2019 р.).
99. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ України від 25.09.2020 № 2205). URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16/page>.

100. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок» URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2022/12/10/Osvita-4.0.ukrayinsky.y.svitanok.pdf>

101. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник. / Андрєєнкова В. Л., Войцях Т. В., Гриців І. П., Мельничук В. О., Сабліна Н. О., Флярковська О. В., Харківська Т. А. – Київ, 2023. – 149 с.

102. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобуватимуть освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 № 289 – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen-uchniv-5-6-klasiv-yaki-zdobuvayut-osvitu-vidpovidno-do-novogo-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti>.

103. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч. Посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 416 с. (Серія «Альма-матер»)

104. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.

105. Формувальне оцінювання: приклади форм, які заповнюють фінські вчителі, діти та їхні батьки. URL: <https://nus.org.ua/articles/formuvalnogo-otsinyuvannya-pryklady-form-yaki-zapovnyuyut-uchyteli-dity-ta-yihni-batky/>

106. Черних О.О. Керівництво із соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті : навчально-методичний посібник / Черних О.О. К.: ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 104 с.

107. Чи стане ІІІ таким самим інструментом, як калькулятор? URL: https://osvitoria.media/experience/chy-stane-shi-takym-samym-instrumentom-yak-kaikulyator/?fbclid=IwAR02lAX4ixRXOIbV4bcLqZcn-NEIJd_Rh2EqQ_glixsajZyL7oVxlmVWQA_aem_ASkWWPNcorE5hgow7tpkPrITalkg13DdskDW6Rj2Y5cm0igkE0UgANoJyxnMG2iJRq23XlzeL7OmLGaDONAT3DtS

108. Штучний інтелект URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82

109. Штучний інтелект у науці та освіті (AISE 2024). Artificial intelligence in science and education: зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (Київ, 1–2 березня 2024 р.) / [упоряд: А. Яцишин, В. Матусевич, В. Коваленко]. Київ: УкрІНТЕІ, 2024. 600 с.

110. Як надолужити освітні втрати? (3 січня 2023). Український центр оцінювання якості освіти. <https://testportal.gov.ua/yak-nadoluzhyty-osvitni-vtraty/>.

111. Як підтримати та заспокоїти дитину під час війни. URL: <https://eo.gov.ua/yak-pidtrymaty-ta-zaspokoity-dytynu-pid-chas-viyny/2022/02/28/>

112. Як проводити корекційно-розвиткові заняття для дітей з особливими

освітніми потребами з числа тимчасово переміщених? URL:
<https://sqe.gov.ua/korekciyno-rozvitkovi-zanyattya-dlya-di/>